

А Б

**Методичні рекомендації
щодо організації навчально-
виховного процесу
в 2014/2015 н.р.**

Відповідно

*листа МОН № 1/9-343 від 01.07.14
р.*

Нормативно-методична база

*Управлінням (департаментом)
освіти і науки обласних,
Київської міської державної
адміністрації, інститутам
післядипломної педагогічної освіти,
загальноосвітнім навчальним закладам*

Про організацію навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах і вивчення базових дисциплін в основній школі

01/07/2014

№ 1/9-343

Міністерство освіти і науки надсилає для практичного використання методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2014/2015 році у загальноосвітніх навчальних закладах, що додаються.

Просимо довести зазначену інформацію до відома керівників загальноосвітніх навчальних закладів та вчителів.

Додатки.

Заступник міністра

П. Б. Полянський

А

Б

Нормативно-методична база

- [Лист Міністерства №1/9-303 від 11.06.2014 "Про навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів та структуру 2014/2015 навчального року"](#)
- Про зміни в Типових навчальних планах старшої школи - [Наказ Міністерства № 657 від 29.05.2014 "Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 № 834"](#)
- Про зміни в Типових навчальних планах основної школи - [Наказ Міністерства № 664 від 29.05.2014 "Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 03.04.2012 р. № 409"](#)
- Про надання навчальній літературі грифів Міністерства освіти і науки України ([Наказ МОН № 750 від 24.06.14 року](#))
- [Про використання Методичних матеріалів щодо організації навчання і перевірки знань, проведення інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності](#)
- Про формування класів з навчанням українською мовою, мовами національних меншин та вивчення цих мов ([Лист МОН № 1/9-282 від 03.06.14 року](#))
- [Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2014/2015 навчальному році \(Лист МОН № 1/9-37 від 25.07.14 року\)](#)

Педагогічні особливості навчання учнів у 6 класах

Основні новації :

- продовження вивчення двох іноземних мов за бажанням учнями, які розпочали їх вивчати у 5 класі
- продовження вивчення інформатики
- посилення використання здоров'язбережувальних технологій
- підвищення уваги природничій та екологічній освіті, початок вивчення біології

Перехід від молодшого шкільного до молодшого підліткового віку, етичне і соціальне дорослішання, підвищення значущості міжособистісних стосунків

Бурхливий фізичний і розумовий розвиток, підвищена збудливість, імпульсивність, швидка стомлюваність, короткотривала увага та зосередженість

Вікові психологічні особливості шестикласників:

Розвиток довільності психічних процесів, перехід від механічного до смислового запам'ятовування, аналітичного мислення, збільшення швидкості та обсягу сприйняття

Здатність до регулювання власних емоційно-вольових та когнітивних процесів

Поради вчителям:

- Вже з перших уроків бажано пропонувати завдання на спостережливість, виявлення істотних ознак предметів, встановлення зв'язків між декількома об'єктами тощо.
- Звернути увагу на систематичність повторення вивченого навчального матеріалу для тренування стійкості запам'ятовування.
- Часто використовувати усні завдання та вправи для дослівного запам'ятовування та відтворення, яке є важливим засобом поповнення словникового запасу і формування культури мовлення, розвитку довільної пам'яті і самоконтролю, уміння помічати помилки у відтвореному та виправляти їх.
- Для формування прийомів довільної уваги пропонувати учням поряд із звичайною діяльністю завдання на складання плану її виконання та перевірку.
- Поступово збільшувати обсяг та складність текстів для самостійного читання, кількість дій в задачах для

Поради вчителям:

- Для активізації навчально-пізнавальної діяльності пропонувати учням самотійно складати завдання і ставити однокласникам запитання стосовно вивченого теоретичного матеріалу.
- Для розвитку довготривалого мислення заохочувати учнів до роботи з підручником, систематично працювати над розвитком усного та писемного мовлення школярів (коментування дій, усні вправи, складання задач і запитань), використовувати завдання з логічним навантаженням, творчі завдання, пов'язані з опрацювання різних видів інформації та способів подання їх виконання.
- Постійну увагу приділяти емоційній стороні навчання та стимулюванню інтересу до навчальної діяльності, використовуючи заохочення, вербальну похвалу, ігрові моменти тощо.
- Допомогати учням навчитись самотійно здобувати знання: користуватись додатковою літературою, довідниками,

Навчальні плани та програми для 5-6 класів

У 2014/2015 навчальному році учні 6 класів загальноосвітніх навчальних закладів перейдуть на навчання за новими програмами для учнів 5 – 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, з якими можна ознайомитися на сайті Міністерства освіти і науки України за адресою: www.mon.gov.ua.

Для учнів 5 класів чинними є рекомендації надані у листі Міністерства від 24.05.2013 р. № 1/9-368 «Про організацію навчально-виховного процесу у 5 класах загальноосвітніх навчальних закладів і вивчення базових дисциплін в основній школі»

При виборі навчального плану для учнів 5 – 6 класів необхідно користуватися наказом Міністерства освіти і науки України від 29.05.2014 р. № 664 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 03.04.2012 р. № 409» та листом МОН від 11.06.2014 р. № 1/9-303 «Про навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів та структуру 2014/2015 навчального року».

Початкова школа

Організація навчання у 1, 2 і 3 класах у 2014/2015 н. р. здійснюватиметься за навчальними програмами, розробленими відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти та затвердженими наказом МОН від 12.09.2011 № 1050 «Про навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів», а саме:

- *Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 1-4 класи. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2012;*
- *Учебные программы для общеобразовательных учебных заведений с обучением на русском языке. 1-4 классы. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2012.*

Новації в початковій школі:

А

Б

Відповідно до наказу Міністерства від 22.04. 2014 № 500 «Про проведення експертизи та громадського обговорення типових навчальних планів та навчальних програм для дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів» відкореговано державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів початкових класів.

Контроль та оцінювання

- Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів **1-3 класів** ЗНЗ здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».
- Навчальні досягнення учнів **перших** класів з усіх навчальних предметів не оцінюються в балах, а підлягають словесному оцінюванню.
- Для **4 класів** залишаються чинними рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу, що розміщені в інструктивно-методичному листі від 09.06. 2011 р. № 1/9-454 «Про особливості організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах у 2011/2012 році», додаток «Про організацію навчально-виховного процесу в початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів у 2011/2012 році»
- Оцінювання навчальних досягнень учнів **4 класів** у 2014/2015 навчальному році здійснюється відповідно до наказу МОНмолодьспорту України від 30.08.2011 № 996 «Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти»

Методичні рекомендації з предметів: Основна школа

- Українська мова
- Українська література
- Світова література
- Російська мова
- Іноземні мови
- Історія Правознавство
- Географія
- Біологія
- Математика
- Інформатика
- Освітня галузь **Мистецтво**
- Трудове навчання (технології)
- **Захист Вітчизни**
- **Фізична культура**

Українська мова

У 2014/2015 навчальному році вивчення української мови в **5 – 6 класах** здійснюватиметься за навчальною програмою для 5 – 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, розробленою на основі нового Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти і затвердженою наказом Міністерства від 06.06.2012 р. – № 664: Українська мова. 5 – 9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013.

У **7 – 9 класах** загальноосвітніх навчальних закладів – за програмою, затвердженою Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-6611 від 23.12.2004 р.): Українська мова. 5 – 12 класи. – К.: Ірпінь: Перун, 2005.

У **10 – 11 класах** – за програмами, затвердженими Міністерством (наказ від 28.10.2010 р. № 1021).

За новою програмою з української мови для **5 – 9 класів** кількість годин не змінилася, тільки відбувся перерозподіл їх між 6 і 7 класами (раніше – відповідно по 3 год на тиждень (по 105 год): 5 клас – 3,5 год на тиждень (122 год); 6 клас – 3,5 год на тиждень (122 год); 7 клас – 2,5 год на тиждень (88 год); 8 клас – 2 год на тиждень (70 год); 9 клас – 2 год на тиждень (70 год).

Українська мова

У мовленнєвій змістовій лінії нової програми уточнено деякі види творчих робіт щодо їх поділу на усні й письмові форми виконання, внесено певні зміни до вимог щодо рівня мовленнєвої компетентності учнів 6 класу.

У мовній змістовій лінії збільшено кількість годин на *«Повторення, узагальнення й поглиблення вивченого»* (5/7) (тут і далі: у чисельнику подано стару кількість годин 5, а в знаменнику нову – 7).

Розширено розділ *«Лексикологія. Фразеологія»* матеріалом про фразеологію, перенесеним із 5 класу й, відповідно, збільшеною кількістю годин (7/12).

Щодо розділу *«Словотвір. Орфографія»* (8/9), то його доповнено матеріалом про *аббревіатуру, словотвірний ланцюжок, словотвірний розбір слова*.

Збільшено кількість годин на вивчення розділу *«Морфологія. Орфографія»*, зокрема: на вивчення іменника (18/20), прикметника (15/17), числівника (8/10), займенника (8/10).

Українська мова

Зміст *соціокультурної змістової лінії* в кожному класі майже повністю змінено, наповнено новим матеріалом (тематика текстів, види висловлень), а орієнтовні вимоги визначено з урахуванням вимог компетентнісного підходу (учень *сприймає, аналізує, оцінює* прочитані чи почуті відомості й *добирає та використовує* ті з них, які необхідні для досягнення певної комунікативної мети; *використовує* українську мову як засіб формування ціннісної позиції щодо громадянського патріотизму, любові до Батьківщини й української природи, почуття гордості за свою країну, поваги до її історії, культури й історичних пам'яток, сімейних цінностей, визнання цінності здоров'я свого й інших, оптимізму в сприйманні світу; *усвідомлює* роль морально-етичних норм; *готовий і здатний* застосовувати їх відносно дорослих і ровесників у школі, позашкільному житті, вдома, суспільно корисній діяльності).

Діяльнісну змістову лінію в кожному класі змінено з урахуванням уже набутих учнями умінь і навичок у попередніх класах. Наприклад, у 6 класі передбачено, що учні вже *самостійно* визначають мету власної пізнавальної діяльності, відповідно до якої планують діяльність, оцінюють *досягнутий* результат і роблять відповідні корективи; удосконалюють і поглиблюють загальнопізнавальні (інтелектуальні, інформаційні) уміння, намагаючись самостійно систематизувати, зіставляти, інтерпретувати *здобуту* інформацію з різноманітних джерел; переносити раніше *здобуті* знання й набуті вміння в нову ситуацію; критично оцінювати свої вчинки, узгоджуючи їх із загальнолюдськими моральними нормами, виявляючи готовність і здатність творити добро словом і ділом.

Українська мова

Розподіл годин за новою програмою

5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
3,5 (122 год, 10 год. – резерв годин для використан ня на розсуд учителя)	3,5 (122 год, 6 год. – резерв годин для використан ня на розсуд учителя)	2,5 (88 год, 3 год. – резерв годин для використан ня на розсуд учителя)	2 (70 год, 4 год.– резерв годин для використан ня на розсуд учителя)	2 (70 год, 4 год. – резерв для використан ня на розсуд учителя)

Українська мова

Підручники з української мови для 6 класу

- Єрмоленко С.Я., Сичова В.Т., Жук М.Г. Українська мова. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Грамота, 2014.
- Глазова О.П. Українська мова. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2014.
- Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Генеза, 2014.

Зразок заповнення сторінки журналу з української мови подано у методичному листі Міністерства від 21.08.2010 № 1/9-580 (Інформаційний збірник Міністерства. – № 14-15. – 2010. – С. 3-17).

Українська мова

Оцінювання результатів навчальної діяльності

- Перевірка мовних знань і вмінь здійснюється за допомогою завдань тестового характеру із урахуванням специфіки виучуваного матеріалу. Решта часу контрольного уроку може бути використано на виконання завдань з аудіювання, читання мовчки.
- Тематичну оцінку виставляють на підставі поточних оцінок з урахуванням контрольної (тестової) роботи з мовної теми. Оцінку за семестр виставляють на основі тематичних оцінок.
- Оцінювання говоріння, читання вголос здійснюється індивідуально шляхом поступового накопичення оцінок для того, щоб кожний учень (учениця) одержав(ла) мінімум одну оцінку за виконання завдань на побудову діалогу, усного переказу й усного твору. Для цих видів робіт не відводять окремого уроку, а оцінки виводять **один раз на рік** і виставляють у колонки без дати.

Українська література

У 2014-2015 навчальному році вивчення української літератури у 5-6 класах здійснюватиметься за новою навчальною програмою для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Програма 6 класу структурована за такими взаємопов'язаними тематично-проблемними блоками: **«Загадково прекрасна і славна давнина України»**, **«Я і світ»**, **«Пригоди і романтика»**, **«Гумористичні твори»**. До кожного з них, відповідно до вікових особливостей учнів, дібрано тексти, які за своїм змістом дають можливість максимально репрезентувати ту чи іншу тему. До **«літератури рідного краю»** пропонується включати також художню творчість відомих ровесників учнів, їхніх земляків. Запропонована кількість часу на вивчення кожного розділу, теми є орієнтовною, учитель може її змінювати (в межах **70 год.**).

Українська література

Зміни, внесені до навчальної програми «Українська література. 5-9 класи» («Видавничий дім «Освіта», 2013)

Вилучено

5 клас

Є.Гуцало. «Зірка», «Чарівники», «Журавлі високі пролітають...» (поезії)

6 клас

О.Іваненко. «Друкар книжок небачених»

7 клас

А. Малик «Фірман султана» (2 книга тетралогії «Таємний посол»)

М.Стельмах. «Березень», «Я став би птицею, коли б...» (поезії)

8 клас

О.Бердник. «Хто зважиться – вогняним наречеться»

Остап Вишня. Усмішки.

Українська література

Додано

5 клас

- О.Олесь. «Заспів», «Україна в старовину», «Похід на Царгород» (поезії)
- Зірка Мензатюк. «Таємниця козацької шаблі»

6 клас

- В.Рутківський. «Джури козака Швайки»; І.Калинець. «Писанки»; «Стежечка», «Блискавка», «Веселка», «Криничка», «Дим» (зі збірки «Дивосвіт» - на вибір)

7 клас

- А.Чайковський. «За сестрою»; О.Ольжич. «Господь багатий нас благословив» «Захочеш – і будеш» (із циклу «Незаномому воякові» (поезії)
- О.Теліга. «Сучасникам», «Радість», «Пломінний день» (поезії)

8 клас

- О.Забужко («Рядок з автобіографії», «Читаючи історію»), В.Герасим'юк («Чоловічий танець»), Ю.Андрухович («Астролог», «Пісня мандрівного спудея»), І.Малкович («З янголом на плечі», «З нічних молитов»), А.Мойсієнко («Жовтень жовті жолуді»), І.Павлюк («Дівчинка»), Г.Кирпа («Мій ангел такий маленький...», «Коли до вас темної ночі...»)

Українська література

Підручники з української літератури для 6 класу

- Авраменко О.М. Українська література. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Грамота, 2014.
- Коваленко Л.Т. Українська література. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2014.

Зразок заповнення сторінки журналу з української літератури подано у методичному листі Міністерства від 21.08.2010 № 1/9-580 (Інформаційний збірник Міністерства. – № 14-15. – 2010. – С. 3-17).

Українська мова та література в ЗНЗ з мовами навчання національних меншин

Під час організації навчального процесу вивчення української мови у загальноосвітніх навчальних закладах із навчанням мовами національних меншин повинні враховуватися спільні в обох мовах знання й уміння, які мають активізуватися на українському мовному матеріалі, а не вивчатися як нові. Факти, які не збігаються (наприклад, деякі знання з фонетики тощо), потребують особливої уваги, оскільки засвоєння такого матеріалу супроводжується інтерференційним впливом навичок, які вже сформувалися на уроках рідної мови. Тому ці знання й уміння потребують вивчення (корекції, правки) відповідно до особливостей української мови.

Українська мова та література в ЗНЗ з мовами навчання національних меншин

Звертаємо увагу українських словесників на те, що вивчення української літератури у 5 – 6, 10 – 11 класах загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин здійснюватиметься за навчальними програмами та підручниками для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання; у 7 – 9 класах – учителі продовжують працювати за навчальною програмою з української літератури за ред. Івасюк О. М., з урахуванням змін, внесених до неї у методичних рекомендаціях щодо реалізації галузевої Програми поліпшення вивчення української мови у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин на 2008–2009 роки (лист від 08.10.08 р. № 1/9-647), та підручниками цього ж авторського колективу.

Світова література

6 клас за новою навчальною програмою продовжує розпочатий у 5 класі етап літературної освіти – прилучення до читання (5-7 класи). З метою підвищення мотивації учнів до вивчення української та іноземних мов у програмі 5-6 класів закладено можливість читання художніх творів зарубіжних авторів в українських перекладах і мовами оригіналів (**англійською, німецькою, французькою, російською** тощо – за умови достатньої підготовленості учнів і вчителя). У програмі 6 класу подано такий розподіл годин: **58 годин** на вивчення творів, **резервний час** (4 години), **уроки розвитку мовлення** (4 години), **уроки позакласного читання** (4 години), коли вчитель може обрати твір із переліку додаткової літератури, розподілити додаткові години у межах розділу або теми. Новий розділ “Сучасна література зростання і взаємини зі світом” сприятиме активізації читацької активності учнів, реалізації їх власного вибору цікавої книжки.

Світова література

Підручники зі світової літератури для 6 класу

- Ніколенко О.М., Конєва Т.М., Орлова О.В., Зуєнко М.О., Кобзар О.І. Світова література. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Грамота, 2014.
- Волощук Є.В. Світова література. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Генеза, 2014

Світова література: оцінювання

Оцінку за ведення зошита зі світової літератури виставляють у кожному класі окремою колонкою в журналі раз на місяць і враховують як поточну до найближчої тематичної.

Виставляючи оцінку за ведення зошита з літератури, слід враховувати: наявність різних видів робіт; грамотність (якість виконання робіт); охайність; вміння правильно оформляти роботи (дотримання вимог орфографічного режиму). Учитель обов'язково перевіряє кілька робіт з метою виставлення аргументованої, об'єктивної оцінки, кількість цих робіт визначає на власний розсуд (але не менше двох на місяць).

Порядок проведення уроків виразного читання, кількість, призначення та особливості оформлення зошитів з предмета містяться в методичному листі Міністерства від 21.08.2010 № 1/9-580. Там же подано зразок заповнення сторінки журналу зі світової літератури. Звертаємо увагу, що додатковий запис щодо теми над датами в журналі не робиться.

Російська мова

Навчальні програми:

- Російська мова: для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням російською мовою (укладачі: Голобородько Є.П., Озерова Н. Г., Михайловська Г.О., Стативка В.І., Давидюк Л. В., Бикова К.І., Яновська Л.Г., Кошкіна Ж.О.);
- Російська мова: для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою (укладачі: Баландіна Н.Ф., Синиця І.А., Фролова Т.Я., Бойченко Л.А.);
- Російська мова: для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою (початок вивчення з 5 класу) (укладачі: Курач Л.І., Корсаков В.О., Фідкевич О.Л., Гудзик І.П.)

Російська мова

Звертаємо увагу, що з 5 класу в загальноосвітніх навчальних закладах із навчанням українською мовою за умови вивчення російської мови у початкових класах необхідно використовувати навчальну програму авторів Баландіної Н.Ф., Синиці І.А., Фролової Т.Я., Бойченко Л.А., коли мова починає вивчатися вперше з 5 класу – навчальну програму авторів Курач Л.І., Корсакова В.О., Фідкевич О.Л., Гудзик І.П..

При вивченні російської мови за рахунок варіативної складової типових навчальних планів необхідно користуватися навчальною програмою з факультативного курсу за редакцією Крюченкової О. Ю., навчальною програмою курсу за вибором автора Фролової Т.Я. (див. на сайті МОН України).

- [Російська мова. 5-11 класи. Факультативний курс для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою \(за новим державним стандартом\)](#)
- [Російська мова. 5-11 класи. Факультативний курс для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою](#)
- [Російська мова. Курс за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою](#)

Російська мова

7-9 класи

"Російська мова" для 5-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою (автори Озерова Н.Г., Михайловська Г.О., Давидюк Л.В. и др. – Чернівці : Букрек, 2005);

- "Російська мова" для 5-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою (Баландіна Н.Ф., Дегтярьова К.В., Лебедеженко С.А.. – Чернівці : Букрек, 2005);

- "Російська мова" для 5-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою (Гудзик И.Ф., Корсаков В.А. – Чернівці : Букрек, 2006);

10-11 класи

рівень стандарту – «Російська мова» для 10-11 класів (за ред. Озерової Н.Г.);

академічний рівень – «Російська мова» для 10-11 класів (автор Фролова Т.Я.);

Навчальні програми з російської мови за рахунок варіативної частини :

- Російська мова (курс за вибором). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. / Т.Я. Фролова. 2010;
- Программы для средних общеобразовательных учебных заведений с обучением на украинском языке. Русский язык. Факультативный курс. 5-11 классы / Л.В. Давидюк. 2010.

Іноземні мови

Вивчення іноземних мов у 2014/2015 навчальному році буде здійснюватись за декількома навчальними програмами а саме:

«Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 1-4 класи», Видавничий дім «Освіта», 2012;

«Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи», Київ, 2010;

«Програми для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови, Іноземні мови. 5-9 класи», Видавничий дім «Освіта», 2013;

«Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Іноземні мови. 5-6 класи», Видавничий дім «Освіта», 2013;

«Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Іноземні мови. 7-9 класи», «Перун», 2005;

«Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Друга іноземна мова 5-11 класи», Видавничий дім «Освіта», 2013 р;

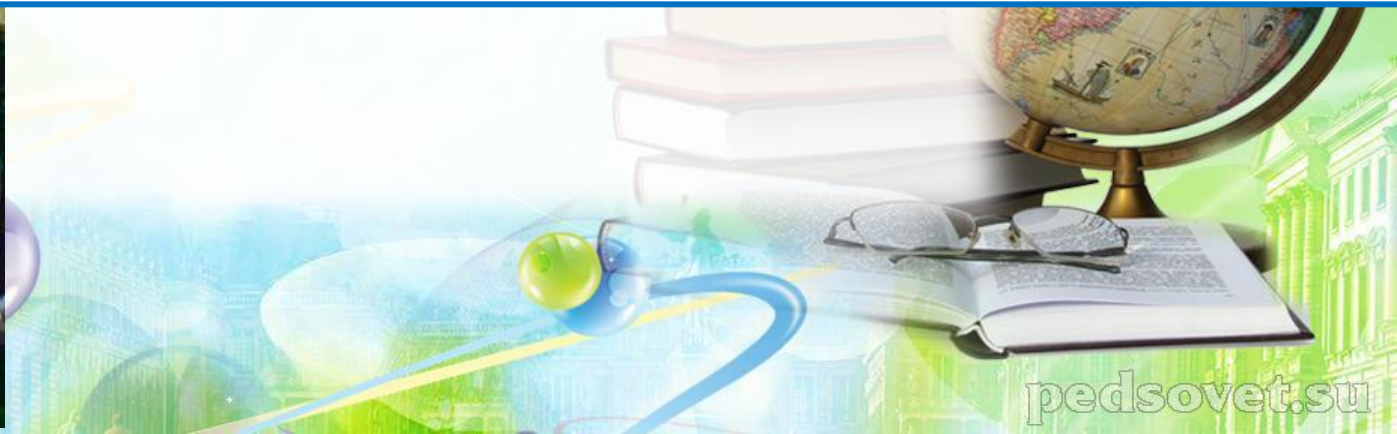

Іноземні мови

Вивчення другої іноземної мови

Звертаємо увагу на нові Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня (**Наказ Міністерства від 29.05.2014 № 664**), згідно яких навчальний заклад з 1 вересня отримує право вибору щодо вивчення другої іноземної мови.

Рішення про запровадження вивчення другої іноземної мови приймаються, залежно від умов для такого вивчення, навчальним закладом.

Іноземні мови

Підручники для 6 класів:

Англійська мова

- Англійська мова 6 клас авт. Карп'юк О.Д. (вид. “Лібра Терра”, 2014 р);
- Англійська мова 6 клас авт. Несвіт А.М. (вид. “Генеза”, 2014 р.);

Німецька мова

- Німецька мова 6 клас авт. Горбач Л.В., Савченко Л.П., Сидоренко М.М. (вид. “Грамота”, 2014р.);
- Німецька мова 6 клас авт. Сотнікова С.І., Гоголева Г.В., (вид. “Ранок”, 2014р.);

Французька мова

- Французька мова 6 клас авт. Клименко Ю.М. (вид. “Генеза”, 2014р.);

Іспанська мова

- Іспанська мова 6 клас авт. Редько В.Г. (вид. “Генеза”, 2014.)

Іноземні мови

Навчання другої іноземної мови в 6-му класі (підручники):

Англійська мова

- Англійська мова 6(2) клас авт. Пахомова Т.Г., (вид. “Методика”, 2014р.);

Німецька мова

- Німецька мова 6(2) авт. Сотникова С.І., Білоусова Т. Ф., (вид. “Ранок”, 2014р.);
- Німецька мова 6(2) авт. Сидоренко М.М., Палій О.А., (вид. “Ранок”, 2014р.);

Французька мова

- Французька мова 6(2) авт. Клименко Ю.М., (вид. “Методика”, 2014р.);

Іноземні мови

- **Головна мета** навчання іноземної мови полягає у формуванні в учнів **комунікативної компетенції**, яка дозволяла б їм здійснювати спілкування в усній та писемній формах у межах сфер і тем, визначених програмою.
- **Цілі і методи** навчання мають бути спрямовані на розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності: ***аудіювання, говоріння (діалогічного і монологічного мовлення), читання, письма.***
- Пріоритетним є **комунікативний** підхід до навчання.
- **Навчальний матеріал** повинен забезпечувати не лише оволодіння знаннями, навичками і вміннями з предмету, але й розвивати *увагу, пам'ять, мислення* учнів, формувати в них *уміння робити висновки і узагальнення*, розширювати *світогляд*, підвищувати *культурний рівень*, сприяти *розвитку особистісних якостей*, у тому числі доброзичливості, співпереживання, колективної взаємодопомоги тощо.

Іноземні мови

Навчально-виховний процес здійснюється з опорою на такі теоретичні положення (принципи).

- **Принцип комунікативної спрямованості** навчання
- **Принципи ситуативності та тематичної організації** навчального матеріалу
- **Принцип діяльнісного** характеру навчання
- **Принцип соціокультурного спрямування** навчального процесу
- **Принцип домінуючої ролі вправ і завдань**
- **Принцип взаємопов'язаного навчання** видів мовленнєвої діяльності

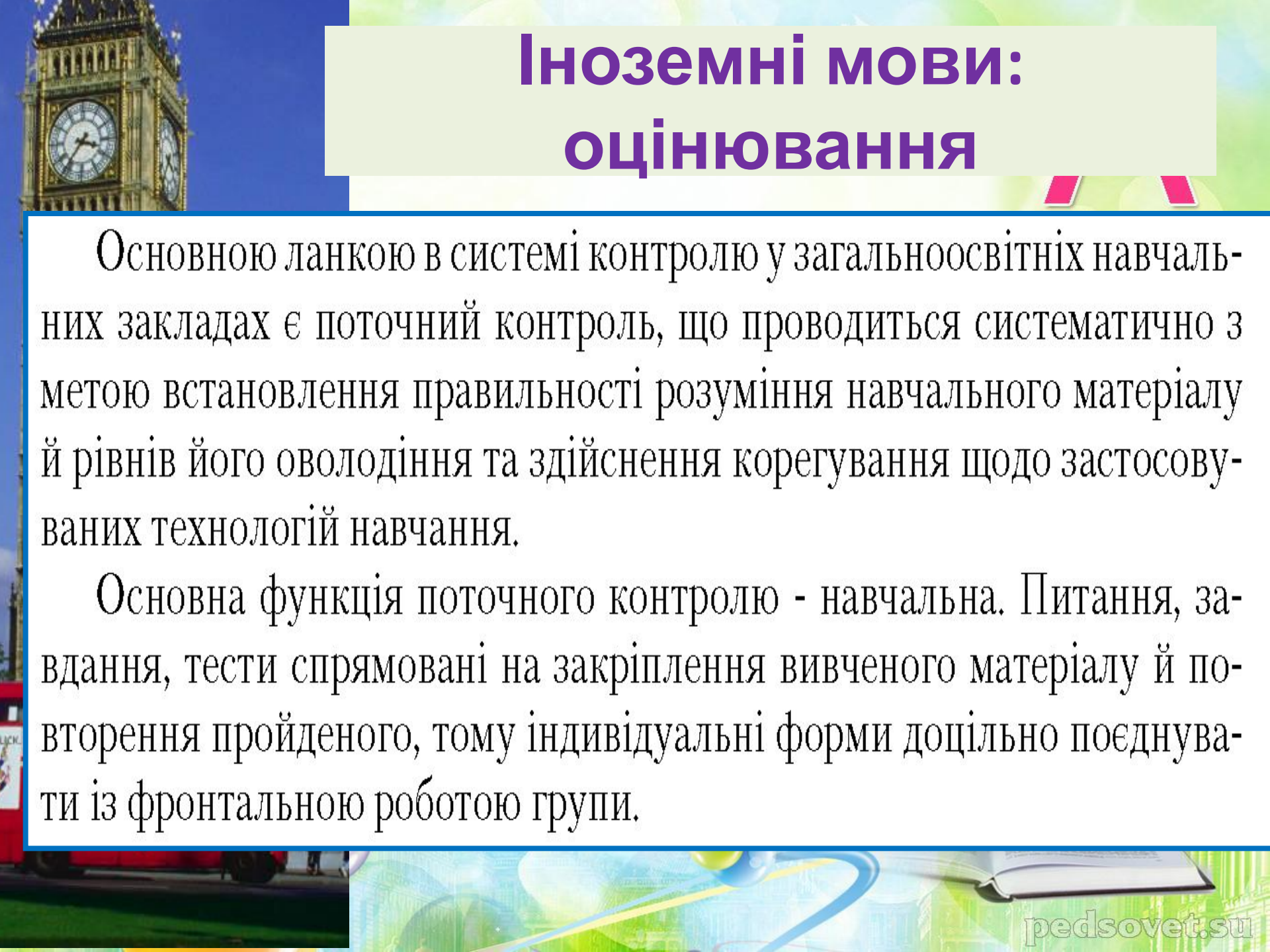

Іноземні мови: оцінювання

Зміст навчання іноземної мови містить у собі 4 види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, письмо і читання. Для виявлення рівня володіння кожним видом розроблені відповідні критерії.

Ці види діяльності є основою для реалізації системи контролю над ходом й якістю засвоєння учнями змісту навчання іноземної мови. Учень із самого початку навчання повинен знати, як буде оцінюватися його робота, які вимоги в навчанні будуть до нього пред'являтися. У цьому полягає й певний стимул до підвищення якості своїх знань.

Іноземні мови: оцінювання

Основною ланкою в системі контролю у загальноосвітніх навчальних закладах є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення правильності розуміння навчального матеріалу й рівнів його оволодіння та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання.

Основна функція поточного контролю - навчальна. Питання, завдання, тести спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою групи.

Іноземні мови: оцінювання

Наступною ланкою в системі контролю є семестровий контроль, що проводиться періодично з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів семестру й підтвердження результатів поточних балів, отриманих учнями раніше. Семестровий контроль проводиться двічі на рік.

Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються викладачем з урахуванням рівня навченості, що дозволяє реалізувати диференційований підхід до навчання.

Семестровий контроль проводиться за чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо). У журналі робиться, наприклад, такий запис:

5.12. Контроль Аудіювання	18.12. Контроль Говоріння	22.12. Контроль Читання	25.12. Контроль Письма
---------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------

Звертаємо увагу, що «Контроль» не є контрольною роботою і може бути комплексним та проводитись у формі тестування.

Оцінка за семестр ставиться на основі поточного оцінювання та оцінок контролю з чотирьох видів мовленнєвої діяльності.

Іноземні мови

- **Перевірка зошитів:** 1-4 класи – після кожного уроку, з виправленням всіх помилок та поданням правильного варіанту написання; 5-9 класи – 1 раз на тиждень; 10-11 класи – найбільш значимі роботи, 1 раз на місяць.
- Словники перевіряються один раз в семестр, виправляються помилки, проставляється дата та підпис.
- Зошити і словники підписуються іноземною мовою.
- Записи в класному журналі ведуться державною мовою, записи іноземною допускаються лише частково.
- Поділ класів на групи проводиться відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від

Іноземні мови

Самооцінювання є невід'ємним умінням сучасної людини в процесі пізнання і самопізнання та альтернативним способом оцінки досягнень учнів. Найважливішою метою самооцінювання є підвищення учнівської здатності до саморефлексії, що сприяє зростанню питомої ваги самостійності в організації процесу навчання (самонавчання). Одним з найефективніших інструментів, що допомагає розвинути в учня здатність до самооцінювання в іншомовному навчанні є Європейське мовне портфоліо.

Нині розроблено український варіант Європейського мовного портфоліо, що проходить апробацію у п'яти регіонах України (Харків, Одеса, Донецьк, Чернівці, Тернопіль) та підготовлено і видруковано методичний посібник «Європейське Мовне Портфоліо: Методичний посібник. - Тернопіль: Лібра Терра, 2008.». Більш детально ознайомитися з основними положеннями щодо використання Європейського мовного портфоліо можна на сайтах: www.coe.int/portfolio; www.cilt.org.uk/elp.htm; www.nacell.org.uk/elp.htm; www.eelp.gap.it; www.eu-ropeestaalportfolio.nl

Корисні посилання:

А

Б

- [Навчальні програми](#)
- [Державні стандарти](#)
- [Навчальні плани](#)
- [Методичні рекомендації](#)
- [Список навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою у 2014/2015 навчальному році](#)
- [Список навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням російською та іншими мовами національних меншин у 2014/2015 навчальному році](#)

Підготувала Лойтаренко О.П. // www.okloy.com

Корисні посилання:

- Список навчальних програм, підручників та посібників для загальноосвітніх навчальних закладів, яким надано гриф Міністерства освіти і науки України або схвалення для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
- [Українська мова](#)
- [Українська література](#)
- [Іноземні мови](#)
- [Математика](#)
- [Історія](#)
- [Правознавство](#)
- [Світова література](#)
- [Географія](#)
- [Інформатика](#)
- [Філософсько-світоглядні дисципліни](#)
- [Хімія](#)
- [Природознавство](#)
- [Захист Вітчизни](#)

А

Б

Підготувала Лойтаренко О.П. // www.okloy.com